

आदरणीय प्रमुख अतिथि ज्यू, विशिष्ट अतिथि ज्यू, राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरू, सुरक्षा निकायका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यू, विभिन्न कार्यालयका कार्यालय प्रमुख ज्यूहरू, एकीकृत योजना तर्जुमा समितिका पदाधिकारी ज्यूहरू, पत्रकार बृन्दहरू, नगरपालिकाका कर्मचारी मित्रहरू, समाजसेवी, बुद्धिजीवी, लगायत समस्त नगरवासी दाजुभाई दिदी बहिनीहरू ।

सर्वप्रथम नेपालको सुन्दर सुदूर पश्चिमको. प्रदेश नं. ७ को हिमाली जिल्लामा अवस्थित दार्चुला जिल्लाको एक मात्र नगरपालिका अपी नगरपालिकाको चौथो नगरपरिषद एवं नीति, बजेट तथा कार्यक्रम सार्वजनिककरण समारोहमा आफ्नो व्यस्त समय उपलब्ध गराई नगरपरिषदको सोभा र महत्व बढाई दिनुहुने प्रमुख अतिथि, बिशिष्ट अतिथि लगायत सम्पूर्ण अतिथि एवं नगरवासीहरूलाई अनगरपालिकाको तर्फबाट स्वागत एवं आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

यहाँहरूको उपस्थितिमा यस नगरपालिकाको आ.व.२०७४/०७५ को प्रस्तावित नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई असाध्यै खुशी एवं सन्तुष्टी महसुस भएको छ । यस अवसरमा म राष्ट्रको सम्बृद्धी, विकास, समानता, न्याय र प्राजतन्त्रको लागि प्राणको आहुती दिने ज्ञात अज्ञात बीर शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

साविकका ५ वटा गा.वि.स. हरूलाई समायोजन गरि २०७१ सालमा नेपाल सरकारले घोषणा गरेका नेपालका ७२ वटा संगै यो नगरपालिका घोषणा गरे यता यस नगरपालिकाको विकास निर्माण, उन्नती र प्रगतीको लागि योगदान गर्नु हुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई आभार, कदर एवं उच्च सम्मान गर्न चाहान्छु । यस नगरपालिकाले हाल सम्म ३ वटा नगरपरिषद् सम्पन्न गरि चौथो नगरपरिषद समारोहमा आमागी आ.व.२०७४/०७५ मा सम्पन्न गर्नु पर्ने नीति, योजना कार्यक्रमहरूको सार्वजनिककरण गर्दै ती नीति कार्यक्रमहरूलाई सम्पन्न गर्नको लागि लाग्ने अनुमानित बजेट समेत प्रस्तुत गरेको छु ।

नेपाल सरकारको प्रचलित ऐन नियम, कार्यबिधि र निर्देशिकामा व्यवस्था भए अनुरूप नगरपालिकाले पौष मसान्त भित्र सहभागितात्मक योजना तर्जुमाका चरणहरू अवलम्बन गरि सोही मसान्त भित्र तालुक मन्त्रालय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्थालाई हु- बहु लागु गर्दै यस अघि ३ वटा नगरपरिषद, बार्षिक परिषदहरू सम्पन्न गरि सकेको छ । गत बर्ष २०७२/०७३ को यथार्त आय व्यय अनुमोदन चालु बर्ष २०७३/०७४ को संसोधित बजेट कार्यक्रम र आगामी आर्थिक बर्ष २०७४/०७५ का लागि अनुमानित बार्षिक नीति, योजना, कार्यक्रम र बजेट स्वीकृत गर्ने प्रकृत्यामा छौ ।

आदरणीय प्रमुख अतिथि ज्यू, विशिष्ट अतिथि ज्यू, अतिथि ज्यूहरू,

नगरपालिका स्थानीय निकायको दोश्रो तहमा रहेको विशेष गरि स्थानीय सरकारका रुपमा परिकल्पना गरिएको शहर उन्मुख र जनताका आधारभुत पुर्वाधारहरू शिक्षा, स्वास्थ्य, विधुत, सडक, सञ्चार आदिको पहुच भएका क्षेत्रमा स्थापना गरि स्थानीय जनता आफैले आफ्ना विकास निर्माण उन्नति प्रगति र सम्बृद्धी आफैले गर्ने हिसावले स्थापना गरिएको अवस्था एकातिर हो भने अर्को तिर करिव १९ बर्ष अघि देखि स्थानीय निकायको निर्वाचन नभई केवल केही सिमित कर्मचारीहरूबाट भ्याई, नभ्याई, सकि, नसकि, जनताका विकास निर्माण लगायतका सेवा सुविधाका कामहरू गर्नु पर्ने परिस्थिति छ । जनताले छानेका जन प्रतिनिधिले गर्नु पर्ने काम हाल जन प्रतिनिधिहरूको अनुपस्थितिमा गर्नु पर्छ । ती काम कारवाहीहरू जति जन-उत्तरदायी हुनु पर्ने हो त्यति हुन नसकी रहेको विषम र असहज परिस्थिति छ । अतः अब स्थानीय निकायको निर्वाचन अपरिहार्य र अति आवश्यक भई सकेको व्यहोरा यस अवसरमा सबै सामु राख्न चाहान्छु ।

प्रमुख अतिथि ज्यू एवं अतिथि ज्यूहरु,

यसमा प्रस्तुत नीति, योजना, कार्यक्रम र बजेट सबै नगरवासीहरुको बस्ति स्तरको सामुहिक सहभागितामा सो काममा खटिएका सामाजिक परिचालकहरु, संघ सस्थाहरु, एकीकृत योजना तर्जुमा समितिको परामर्श तथा राजनैतिक दलहरुको सकृय सहभागिता सहित यहाँ हरू सामु प्रस्तुत भएको छ । बस्ति स्तरबाट योजना माग हुदा करिब ठुला साना योजना कार्यक्रमहरु ४८५ वटा छनौट भई आएको कुरा यहाँहरु समक्ष राख्न चाहान्छु । ती योजना र कार्यक्रमहरु सबैलाई कार्यान्वयन गर्ने हो भने निकै धेरै बजेट आवश्यकता पर्ने हुदा बस्ति स्तरबाट पहिलो प्राथमिकतामा पारि समावेश भई आएका योजना र कार्यक्रमहरुलाई आ.व. २०७४/०७५ को योजना र कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्ने दृढ अटोट रहेको व्यहोरा व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

अपी नगरपालिका दुर्गम हिमाली जिल्ला दार्चुलामा रहेको एक मात्र नगरपालिका भएकोले हाम्रा आवश्यकताहरु धेरै बढी र ती आवश्यकताहरु परिपुर्ती गर्नको लागि चाहिने बजेट अपेक्षकृत निकै कम रहेको छ । घाँटी हेरि हाड निल्नु भने झै हामीले पनि हाम्रो बजेट, केन्द्रबाट प्राप्त शसर्त र निशर्त बजेट र आन्तरिक आम्दानी हेरी योजना र कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने हुन्छ । यो नगरपालिका भर्खरै नयाँ स्थापना भएको नगरपालिका भएकोले हामीले हाम्रा शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई, यातायात, बिधुत, संचार, कृषि, वन, वातावरण लगायतका विषयमा गर्न चाहे जति बिकास निर्माण सकेका छैनौ । त्यसमा पनि २०७० साल असार २ गते महाकाली नदीमा आएको प्राकृतिक विपत्तिले यो नगरपालिका का विभिन्न क्षेत्रलाई क्षेत विच्छेद वनाई दिदा सबै जसै क्षेत्रमा पुनःनिर्माण गर्नु पर्ने अवस्था छ । नगरपालिकाबाट जनताका अपेक्षाहरु निकै धेरै भएता पनि हामी संग नगरपालिकाको आवाधिक गुरु योजना नहुनु, सडकगुरु योजना बनाउने पर्यत्न गर्दा पनि विभिन्न कारणले असफल हुनु, नगरपालिकाको आफ्नो व्यवस्थित भवन र यथेष्ट जन शक्ती नहुनु, एकीकृत सम्पत्ति कर लागु गर्ने भन्ने गत नगरपारिदको निर्णय व्यवस्थित रुपमा कार्यान्वयन गर्न नसक्नु र न्यूनतम् रुपमा हुनु पर्ने नगरपालिकाको आन्तरिक आय नहुनु आदि यस्तै यस नगरपालिकाका समस्याहरु हुन ।

जुन सुकै समस्याको सामाधानको लागि नगरपालिकाको आन्तरिक आय बृद्धी गर्नु नितान्त आवश्यक छ । हाल नगरवासीहरुलाई न्युन मात्रमा सेवा सुविधा दिई रहेको भएता पनि भविश्यमा नगरपालिका स्तरका उच्च सेवा सुविधाहरु दिनको लागि आन्तरिक आयमा बृद्धी गरि आत्मनिर्भर हुन अति आवश्यक छ । नगरवासीहरुका आवश्यकता पुर्तिको लागि एकीकृत सम्पत्ति कर लागु गर्न नगरवासीलाई परिचालित गर्दै लैजानु पर्ने विषय नितान्त आवश्यक रहेको व्यहोरा यहाँ हरू सामु विनम्रता पुर्वक राख्न चाहान्छु । हामीले हाम्रो नगरको हरेक वडा केन्द्रलाई यातायातले जोड्नु पर्दछ । कम्तिमा पनि नगरवासीले शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, विधुत, संचार र सरसफाई, खानेपानीका सुविधाहरु पाउनु पर्दछ भन्ने नगरपालिकाको मान्यता हो । यसै गरि नगरपालिका प्रवेश द्वार, नगरपालिका सभा हल, खेल मैदान, पार्क, खुल्ला स्थल, पिकनिक स्पोर्ट, हाँट बजारका साथै Land fill site आजका आवश्यकताहरु हुन ।

आदरणीय महानुभावहरु, त्यसैले अब म हाम्रा माथिका आवश्यकताहरुलाई परिपुर्त गर्नका लागि यस नगरपालिकाले यस आ.व. र आगामी आ.व.मा लिनु पर्ने नीतिका सम्बन्धमा प्रकास पार्न चाहान्छु । यी नीतिहरुको बारेमा छलफल गरि रहदा नेपालको संविधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले निर्धारण गरेका परि-सुचकहरु, स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र नियमावली, स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन एवं व्यवस्थापन कार्यविधि, स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय, तालुक मन्त्रालय संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्ग दर्शन, नगरपालिकाले यस अघि भोगेका अनुभवहरु, विषयगत कार्यालय, संघ संस्था, नागरिक समाज र राजनैतिक दलका सुझावको आधारमा यस नगरपालिकाको समग्र विकासको लागि लिईने नीतिहरु तल प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु ।

क) मुख्य नीति तथा कार्यक्रमहरु:-

- नगरपालिकाले यस नगरका नगरबासीहरुको उन्नती प्रगती र सर्वाङ्गिण विकासका लागि यस अगाडीको नगर परिषदबाट पारित गरेका नीतिहरु हु-बहु लागु गर्दै लगिनेछ ।
- जुन सुकै विकासको लागि मुख्य आधार मानिएको सडक यस नगरपालिका का सबै वडाहरुमा बिस्तार गर्न विगतमा केही कारणवस स्वीकृत हुन नसकेको नगर क्षेत्रको नगर गुरु योजना मन्त्रालयबाट स्वीकृत गराई सोही आधारमा कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र सरसफाई र खानेपानीको अवस्था सुदृढ बनाउन एक योजना तयार गरी सार्वजनिक, नीजि सहभागिता (PPP) Model मा संचालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- नगर क्षेत्र भरिको वास्तविक सम्भावना, सवल पक्ष, निर्वल पक्ष, चुनौती र भविश्यमा योजनाबद्ध रुपमा नगरपालिका का हरेक विकास निर्माणका कार्यहरुलाई निरन्तर जनचाहाना र वास्तविकतामा आधारित भई गर्नको लागि आवधिक नगर विकास गुरु योजना निर्माण गरी लागु गरिने छ । सोही गुरु योजनाको आधारमा नगरको बस्ति विकास संस्कृति,सभ्यताका संरचना, प्राकृतिक मनोरम स्थल संरक्षण, ढल निर्माण, सरसफाई, व्यापारिक केन्द्र, बस पार्क लगायतका पुर्वाधारहरु निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र प्राप्त हुने स्थानीय श्रोतको उचित प्रयोग, दिगो र भरपर्दो तरिकाले परिचालन गर्न सो को संरक्षण सदुपयोग एवं व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यो नगरपालिका सुन्दर सुदूर-पश्चिम क्षेत्रको मनोरम स्थल भएको हुदाँ हुदै पनी भौगोलिक बनावटका दृष्टिले उच्च पहाडी भु-सूखलाको बिचमा अवस्थित भएको हुँदा यस भित्र निर्माण हुने भवनहरु र विकास निर्माणका संरचनाहरुलाई प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण गर्ने गरि र भवन आचार संहिता पालना गर्ने गरी निर्माण गरिदै लगिने छ ।
- नगरपालिका भित्र सु-शासनका मुख्य आधारहरु जन सहभागिता, पारदर्शिता, जवाफदेयिता लगायतका सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा र सामाजिक परिक्षण जस्ता विषयहरु लागु गर्दै लगिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट दिइने सेवा सुविधा एवं विकास निर्माणका कार्यमा भ्रष्टाचार शुन्य सहनशिलताको नीति लागु गर्नको साथै कार्यालयको काममा पहिले आउने पहिलो सेवा ग्राहीलाई पहिलो मानि सेवा सुबिधा दिईनेछ ।

ख) पुर्वाधार एवं प्रवर्धनात्मक नीति:-

- नेपाल सरकारबाट यस नगरपालिकामा समेत संचालन भई रहेका ठुला पुर्वाधार विकास योजनाहरुलाई यस नगरपालिकाबाट यस पछि संचालन र कार्यान्वयन गर्दा हाल सम्म ठुला पुर्वाधार विकास योजना नपुगेका वडाहरुलाई जस्तै वडा नं.७,९, १०, १५, १६ र १७ लाई प्राथमिकतामा राखि कार्यान्वयन गरिनेछ । यस अगाडी अधुरा रहेका ठुला पुर्वाधार योजनाहरुलाई समेत प्राथमिकता दिदै लगिने छ । (वडा नं. ८ झुस्कु सिचाई कुलो)
- यस नगरपालिकामा संचालन भई रहेको सडक सौर्य बत्ती कार्यक्रमलाई नगरपालिकाको अन्यघना बस्ती भएको क्षेत्रमा समेत बिस्तार गर्दै लगिने छ ।
- नगरपालिका भित्र विजुली नगपुगेका बस्तीहरुमा बिजुली पुऱ्याउनका लागि साना लघु-जलविद्युत आयोजनालाई सहयोग पुऱ्याई त्यस्ता बस्तीहरुमा बिजुली पुऱ्याउदै लगिनेछ ।
- नगरको यत्र तत्र छरिएका खानेपानी पाईपहरु, खुला र भरिएको ढल व्यवस्थित गर्ने कार्य अगाडि बढाईने छ ।
- सम्बन्धित निकायहरु संग समन्वय र सहकार्य गरी घरको छतमा यत्र तत्र रहेका विधुत तार र अव्यवस्थित पोलहरु व्यवस्थापन गरी सो बाट हाल भई रहेको क्षतिलाई हटाइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगर भित्र उत्पादन हुने फोहोरको उपयुक्त र प्रभावकारी विसर्जन गर्न नगरपालिकाले नगरवासीहरुको सहभागितामा उचित Land fill site खोजि संचालनमा ल्याईने छ ।
- नगरपालिकाले यस अधि संचालन गरेका निरन्तर र अधुरा योजनाहरुलाई प्राथमिकता दिई पुरा गरिने छ ।
- नगर क्षेत्रमा प्रवेशद्वार, सभा हल, पार्क, पिकनिक स्पोर्ट, बस पार्क, व्यवस्थित मासु पसल, उचित स्थानमा वृक्षा रोपण र हरियाली युक्त नगर निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।

ग) सामाजिक विकास, संरक्षण र परिचालन नीति:-

- वातावरण मैत्री, बालमैत्री, अपाङ्ग मैत्री र महिला मैत्री जस्ता स्थानीय शासनका सबल पक्षहरु यस नगरपालिका भित्र पनि संचालन गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरु मार्फत अगाडी बढाउदै लगिने छ ।
- समाजमा विद्यमान रहेको छाउपडी पथर्था, छुवाछुत आदि हटाउन चेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्न प्राथमिकता दिइने छ ।
- सम्बन्धित संघ संस्था, कार्यालय संग समन्वय गरि गर्भवती महिलाका र बालबालिकाका लागि पोषण कार्यक्रम र सुनौला हजार दिनका कार्यक्रमलाई महत्व दिई लागु गरिनेछ । यस वर्ष वडानं. ७ लाई नमुना पोषण वडा घोषणा गर्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नगरपालिकामा पोषण व्यवस्थापन गर्न नगर स्तरिय पोषण निर्देशक समिति गठन गरिने छ ।
- स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ परिमार्जन सहित २०७२ मा व्यवस्था भएको लक्षित बर्गको लागि विनियोजन गरिएको रकम सोही वर्गलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने क्षेत्रमा लगानी गरी पुर्ण रुपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा उत्कृष्ट काम गर्ने उपभोक्ता समितिलाई हौसल्ला प्रदान गर्न एवं अब हुने नगरपालिकाका काम कारवाहीलाई प्रश्रय गर्न एवं प्रेरणा प्रदान गर्न गत/विगत आ.व.मा उत्कृष्ट काम गर्ने उपभोक्ता समितिलाई योजना संचालनमा उपलब्ध गराएको प्रभावकारी मितव्ययी एवं पारदर्शिताका आधारमा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

घ) कृषि, वन, वातावरण तर्फ:-

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र थुप्रै कृषि पशुपालन र वन संरक्षण र सम्बर्धनका थुप्रै सम्भावना रहेका छन् अतः यी क्षेत्रहरुलाई नगरपालिका भित्र विकसित, व्यवस्थित र भरपर्दो वनाउन आवश्यक योजना र क्रियाकलापमा नगरपालिकाको समेत सहभागिता जनाई यी क्षेत्रहरुलाई अगाडी बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, जिल्ला वन कार्यालय संग समन्वय गरी नगर क्षेत्र भित्रका कृषकहरुलाई कृषि उत्पादन बढ्नी गर्न निम्न कार्यक्रमहरु लागु गरिने छन् ।
  १. विषादि निर्मुलन सप्ताह संचालन गर्ने ।
  २. प्राङ्गारिक मल र गोठे मल व्यवस्थापन एवं प्रयोगमा जन चेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
  ३. कृषि बजार तथा हाँट बजार संचालन गर्ने ।
  ४. बि.स. २०७५-०८५ लाई फलफुल दसक मनाउन फलफुल नर्सरी निर्माण गर्ने ।
  ५. धान दिवस मनाउने ।
  ६. पक्की पोलि हाउस निर्माण गर्ने ।
  ७. नगर भित्र बाङ्गाबगर, खलंगा बजार र गल्फै क्षेत्रमा व्यवस्थित मासु पसल संचालन गर्न लगाईने छ ।
  ८. जिल्ला वन कार्यालयको साझेदारीमा नगर क्षेत्र भित्र बृक्षा रोपण, हरियाली पार्क निर्माणका साथै बाढी पहिरो नियन्त्र गर्नु पर्ने स्थानहरुमा बाँस लगायतका बोट विरुवाहरु बृक्षा रोपण गर्ने नीति लिइने छ ।

ङ) नगरपालिकाको आन्तरिक र वाह्य नीति:-

- नगरपालिकाको लागि व्यवस्थित भवन निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने जग्गादाताको सामुहिक खोजि गरी निशुल्क जग्गा प्रदान गर्ने जग्गादातालाई उचित सम्मान र जग्गा संरक्षण विकासका काममा सहभागि गराउने नीति लिइने छ ।
- नगरपालिकामा रहेको जनशक्तिको कमिलाई परिपुर्ती गर्न विद्यमान पदपुर्ती समितिलाई अझ कृयाशिल बनाई रिक्त पदपुर्ती गर्ने कार्य अघि बढाईने छ ।
- कार्यालयको न्यून आन्तरिक आयलाई बृद्धि गर्न कर बुझी मात्र लिने हालको प्रकृतिलाई परिवर्तन गरी कर बुझ्न जाने (घर दैलोमा कर) को सेवा दिने नीति लिइनेछ । हाल कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकेको एकीकृत सम्पत्ति कर लाई लागु गर्न जनचेतना मुलक कार्यक्रम ल्याई सो कर अन्य कर पढ्ती भन्दा बैज्ञानिक र विश्वसनिय भएको कुरा जानकारी दिदै यस नगरपालिकामा पनि लागु गर्दै लगिनेछ ।
- आन्तरिक आमदानीका लागि करका दररेटहरु रहेको किताब अनुसूची सहित योजना पुस्तिकामा प्रकाशन गरिनेछ । सो प्रकाशनका लागि नगरपालिका स्तरिय राजश्व परामर्श समितिले दिएका सुझावहरु सहित करका दरहरु निर्धारण गरि

कार्यान्वयमा ल्याईने छ साथै स्वीकृती दररेटहरू नगरपालिका Website: apimun.gov.np र कर शाखामा सबैले देख्ने गरी राखिनेछ ।

- राजश्व सुझाव समितिले दिएको परामर्श अनुसार नगरपालिकाको शहरी क्षेत्र भित्र नगरपालिका फोहोर मैला संकलन हुने स्थान अन्तर्गतका व्यवसायिक घरधनी, नेपाल सरकारका कार्यालय, संघ संस्थाहरूबाट फोहोर मैला व्यवस्थापन शुल्क लगाई फोहोर बिसर्जन गर्ने नीति लिइने छ ।
- अपी नगरपालिकालाई पनी विकासित नगरपालिकाको श्रेणीमा पुऱ्याउन छिमेकी नगरपालिका र मित्र नगरपालिका संग सम्बन्ध, समन्वय गरी मैत्रिपुर्ण भेटघाँट मार्फत अनुभव साटासाटका साथै विकास निर्माणका काममा सदभाव कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।

च) विविध:-

- नगरपालिकालाई खुल्ला दिसा मुक्त बनाउन सम्बन्धित संघ संस्थाहरूको सहयोग लिई खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्न बाँकी वडाहरू खुला दिसा मुक्त गर्दै लगिने छन् । सार्वजनिक शौचालय आवश्यक भएको ठाउँमा क्रमशः निर्माण र संचालन गर्दै लगिने छ । ODF घोषणा गर्दा विद्यालयमा संचालनमा नआएका शौचालयहरू प्रयोगमा ल्याउन प्रयत्न गरिनेछ । हाल महाकाली नदी जस्तो पवित्र नदीमा सिदै ढल मिसाउने गरेका ९३ वटा नगरवासी दाजु भाई दिदी बहिनीहरूलाई ODF गर्न सहयोग पुऱ्याउनका लागि नगरपालिकाबाट आवाहन गर्ने । यही माग महिना भित्र नगरपालिका ODF गरि सक्नु पर्ने भएकोले २५ आजको २५ दिन भित्र आ-आफ्नो सेप्टी टंकी वनाई नदीमा ढल नमिसाउन समेत यस अवसरमा हार्दिक अनुरोध गर्न चाहान्छु ।
- विशेष गरी प्राईमरी कक्षामा पढ्ने बालबालिकाहरूका लागि हाललाई केही नमुनाका रूपमा ECD कक्षा संचालन गरिने छन् ।
- स्वास्थ्य सेविकाहरूले पुऱ्याएको योगदानको कदर गर्दै निजहरूलाई अझ स्वास्थ्य सेवामा उत्प्रेरित गर्न प्रोत्साहन स्वरूप सहयोग गरिनेछ ।
- सहरी स्वास्थ्य ईकाई केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्न र महिला मैत्री र पुर्ण खोप नगरपालिका घोषणा गर्न आवश्यक कदम चालिने छ ।

आदरणीय महानुभावहरू,

अब म गत आर्थिक बर्ष २०७२/०७३ को आय व्यय प्रकास पार्न चाहान्छु । आर्थिक बर्ष २०७२/०७३ मा यस नगरपालिकामा कुल आय रु.६,१७,७९,२९०।२८ र कुल व्यय रु.५,७१,१४,८५०।३० भएको छ जसमा केन्द्रबाट प्राप्त चालु र पूँजीगत, आन्तरिक चालु र पूँजीगतको साथै सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम समेत समावेश छ । यस नगरपालिकाले आ.व.२०७२/०७३ मा संचालन गरेका योजना र कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण पाना छुट्टै समावेश गरेको छु ।

चालु आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को लागि गत परिषद बाट जम्मा रु.६,६१,४०,०००।- अनुमान गरिएको थियो उक्त बजेट संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको प्राप्त अख्तियारी एवं अन्य दातृ निकायको अख्तियारी अनुसार र चालु आ.व.२०७३/०७४ को मंसिर मसान्त सम्मको प्राप्त आन्तरिक आयको समेत विश्लेषण गरी चालु आर्थिक बर्ष २०७३/०७४ को लागि संशोधित बजेट तयार गरि पेश गरेको छु । जस अनुसार आन्तरिक तर्फ रु. ५२,५९,१७१।३४ बाह्य तर्फ रु.११,९१,८०,०००।- गरी जम्मा रु.१२,४४,३९,१७१।३४ संशोधित अनुमान बजेट तयार गरी पेश गरेको छु । उक्त संशोधित आय बजेट अनुसार चालु तर्फ रु. ४,३५,६३,१७१।३४ र पूँजीगत तर्फ रु. ८,०९,२०,०००।- बजेट खर्च अनुमान गरेको छु । चालु आ.व.मा संचालन हुने योजना र कार्यक्रमहरूको विवरण छुट्टै समावेश छ ।

आदरणीय प्रमुख अतिथि ज्यू अतिथि ज्यूहरु र महानुभावहरु,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०७४/०७५ का लागि श्रोतको आय व्यय, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट प्राप्त बजेट सिलिड एवं मार्ग दर्शन र विभिन्न निकाय एवं दातृ निकायबाट प्राप्त हुने बजेट अनुमान र नगरपालिकाको आन्तरिक आय बृद्धीबाट प्राप्त हुने आय लाई अनुमान गरी आगामी आ.व.२०७४/०७५ का लागि कुल बजेट रु.१५,०२,३७,०००।- आय व्ययको अनुमान गरि प्रस्ताबित गर्न चाहान्छु । जस मध्ये चालु खर्च रु.४,९४,९०,०००। र पुँजीगत खर्च रु.१०,०७,४७,०००।- को अनुमानित आय व्यय समावेश गरेको छु । आ.व. ०७४/०७५ मा संचालन हुने योजना र कार्यक्रमहरुको विवरण छुट्टै पानामा समावेश गरेको छु ।

यस नगरपालिकाको आ.व. २०७२/०७३ को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुत कर्ता लेखा परिक्षक श्री विष्णु दत्त जोशीले पेश गरेको ले.प.प्रतिवेदन छुट्टै समावेश गरेको छु । सो लेखा परिक्षण प्रतिवेदन अनुसार केही पेशकी वेरुजु बाहेक अन्य बेरुजु नरहेको व्यहोरा समेत जानकारी गराउन चाहान्छु ।

अन्तमा, नगरपालिकाको यो गरिमामय परिषद सम्मन्न गर्नको लागि समय प्रदान गर्नु हुने प्रमुख अतिथि ज्यू ,विशिष्ट अतिथि ज्यू सहित अतिथि ज्यूहरु र नगरवासी दाजुभाई दिदी बहिनीहरुमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्न चाहान्छु । परिषदको लागि नीति योजना, कार्यक्रम र बजेट निर्माण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरु, सर्वदलीय प्रतिनिधि ज्यूहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख पदाधिकारी ज्यूहरु, एकीकृत योजना तर्जुमा समिति, संघ, संस्था, राजश्व परामर्श समिति, बस्ति स्तर नगरबासी दाजु भाई दिदी बहिनीहरु, वडा नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, सामाजिक परिचालकहरु, अन्य सबै सरोकारवाला वुद्धिजीवी, सामाजसेबी, प्रति नगरपालिकाको तर्फबाट आभार र धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु नगरपालिकाले यहाँ हरुको सकरात्मक साथ सहयोग एवं मार्ग दर्शनको सधै अपेक्षा गरेको गरेको छ । माथि उल्लेखित नीति योजना कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा पनि यहाँहरु सबैको साथ सहयोग र मार्ग दर्शनको खाँचो रहने कुरा राख्दै विदा हुन्छु धन्यवाद ।

अम्मर राज खत्री
कार्यकारी अधिकृत